

ДЕФЕКТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

I СТРУЧНО-НАУЧНИ КОНГРЕС ДЕФЕКТОЛОШКОГ
ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ
СА МЕЂУНАРОДНИМ УЧЕШЋЕМ

АПСТРАКТИ

БЕОГРАД, 1998. године

Основни циљ овог испитивања је био да се испита и процени удео срединских услова, социопсихолошког миљеа животног простора у коме се ова деца развијају, с обзиром на чињеницу да су ти услови промењени: породични, хоспитални, са вршњацима, у ужим и ширим просторним окружењима. Планирано је, с тога, да се испитивањем процене: а) средински услови-време и учесталост боравка у болницама у односу на време проведено у породицама; б) став породице-проценом преовлађујућег односа и ставова породице према детету и ц) социјално искуство- проценом обима и квалитета социјалних интеракција, претежно са вршњацима ванболничких и ужих породичних кругова.

Планом истраживања предвиђено је да се деца узорка, груписана у три подгрупе према тежини ометености (са релативно лакшим, тежим и комбинованим сметњама) процењују кроз постигнућа у интелектуалној, социјалној и емоционалној сфери у односу на срединске услове, ставове породице и социјално искуство. Одговарајућом статистичком обрадом добили су се довољно поуздани индикатори битних компоненти развоја потенцијала и личности телесно ометене деце.

Драган Рапаић, Г. Недовић, Ј. Ивануш,
В. Миладиновић, М. Шапић М. Вујичић,
Дефектолошки факултет,
Универзитета у Београду

СОМАТОПЕДИЈА У ОЛИГОФРЕНОЛОГИЈИ

Једна од главних особености менталне ретардације (пored интелектуалних и когнитивних дефицита) је моторна неспретност (В. Ишпановић). Иако без неуролошких дефицита, ментално ретардирани ученици демонстрирају проблеме у области моторике који су предмет овог рада. Субјекти овог истраживања били су ученици средње школе за ментално ретардиране (њих 15), узраста од 16 до 19 година. Методологија истраживања: ученици су тестирани Протоколом за испитивање праксије (Jason W. Brown) а оцењивање је вршено по измењеној методологији- остварење у односу на максимално могући скор за сваку од испитиваних области покрета посебно. Резултати су груписани у односу на коректне и инкоректно изведене покрете и омисију покрета. Инкоректни покрети демонстрирају структуру грешака, неоспорно когнитивних подупирача моторног програма, и они су подељени у групу покрета концептуалне природе и групу покрета егзекутивне природе.

Радмила Чукић и Ј. Стошљевић,
Дефектолошки факултет,
Универзитета у Београду

СОМАТОПЕДСКИ ТРЕТМАН УЧЕНИКА РЕДОВНИХ ОСНОВНИХ ШКОЛА СА ДЕФОРМИТЕТИМА СТОПАЛА

У овом раду приказани су резултати ученика са физичким оштећењем и деформитетом стопала у смислу пес плануса у редовној основној школи. Код обе испитиване групе пес планус нађен је у великом проценту код оба пола. У експерименталној групи присутан је у 93,74% а у контролној групи у 96,87%.

Веома висок број и проценат равних стопала пронађен је код деце која су рођена у урбаној средини док је онај мали број деце без овог оштећења до поласка у школу припадао сеоској популацији.

Равна стопала код ученика представљају велики васпитно образовни проблем.

Лазар Стошљевић, Г. Одовић,
Дефектолошки факултет,
Универзитета у Београду

ДЕФЕКТОЛОШКО-СОМАТОПЕДСКА ПРОЦЕНА СПОСОБНОСТИ МЕНТАЛНО РЕТАРДИРАНИХ УЧЕНИКА ЗА НАСТАВАК ПРИОФЕСИОНАЛНОГ ОСПОСОБЉАВАЊА

Овај рад приказује дефектолошко-соматопедску процену способности ментално ретардираних ученика за наставак професионалног оспособљавања. Истраживање је обухватило 98 ученика прве године средње школе "Петар Лековић" у Београду. Резултати истраживања показују да у великом броју ученици имају способности за наставак школовања (професионалног оспособљавања).

Горан Недовић, Д. Рапаић, Лј. Ивануш,
М. Шапић и Н. Вујичић,
Дефектолошки факултет,
Универзитета у Београду

СОМАТОПЕДИЈА У ТИФЛОЛОГИЈИ

Извођење покрета код слепих особа од рођења представља посебну феноменологију. Иако неуролошки интактан систем за извођење покрета, сам по себи није довољан за квалитетно извођење покрета. Недостатак визуелних садржаја у развојном периоду онемогућава класично моторно учење. Због тога, научене моторне радње, представљају основ менталне презентације за извођење других покрета. Субјекти овог истраживања били су слепо рођени испитаници (њих осам) узраста од 15 до 19 година. Методологија истраживања: испитивање извођења покрета код слепих обављено је Протоколом за испитивање праксије. Резултати су груписани у односу на максимално могућ скор за сваку групу испитиваних покрета. Идентификоване су три врсте покрета: коректни, инкоректни и омиесија покрета.

Нана Дуждевић и Р. Нешовић,
Специјална болница за церебралну парализу и развојну
неурологију,
Београд

НИВО ГОВОРНО-ЈЕЗИЧКОГ РАЗВОЈА КОД ЦЕРЕБРО-ПАРАЛИЗОВАНЕ ДЕЦЕ МЛАЂЕГ ШКОЛСКОГ УЗРАСТА

Говор и језик обележен је у периоду млађег школског узраста способношћу и жељом за досезањем логичког мишљења и увежбавањем ове способности. Исполјавање говором као основним видом комуникације, код ЦП деце, која су и ментално очувана често бива ометено оштећењем моторике које редовно прати ову патологију. У овом истраживању испитали смо деветнаесторо деце са церебралном парализом (10 мушког и 9 женског пола). Основни критеријуми за издвајање ове групе био је узраст (од 8-13 година), ментална очуваност и да је испитаник редовне школе.

Пратили смо форму ЦП, вештину стварања појмова, усвојени говор, аутоматски говор (аутоматско језичко знање), узраст и пол.

Користили смо ACADIA-тест развојних способности (три субтеста).

Резултати до којих смо дошли указују на овом узрасту да не постоје велика одступања у категорији ментално очуваних цереб्रो-парализованих испитаника у развоју језика и језичке структуре у поређењу са резултатима из литературе.

Радмила Чукић, М. Стошљевић,
Ј. Урошевић,

Дефектолошки факултет,
Универзитета у Београду

ТИМСКИ РАД ДЕФЕКТОЛОГА-СОМАТОПЕДА У РАЗРЕДНОЈ НАСТАВИ

Обично говоримо о две категорије деце. Једну чине припадници редовних основних школа а у другу категорију групишемо децу која припадају издвојеним- специјалним школама. Чинимо велику грешку. Знамо да постоји и велики број деце која нису ометена али која имају одређене сметње или тешкоће. Томе у прилог говори и податак да би посебним васпитањем и образовањем требало бити обухваћено најмање 5% деце основношколског узраста. Дефектолози раде са 1% школске популације, а још четири пута деце остаје без одговарајућег третмана.